

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1CdoR/14/2025
Identifikačné číslo spisu: 4421203364
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Šobichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:4421203364.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: L. S., narodený XX. Y. XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, dieťa rodičov: matka Y. X., narodená XX. Y. XXXX, bytom W. T. XXX, t. č. Š., U. Š. XXX/XX, zastúpená: JUDr. Gergely Pšenák, advokát, so sídlom M. R. Štefánika 30, Nové Zámky a otec L. S., narodený XX. K. XXXX, bytom W. T. XX, o návrhu na zmenu úpravy styku starej matky P. S., narodenej XX. Y. XXXX, bytom W. T. XXX s maloletým dieťaťom, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 7P/103/2021, o dovolaní matky maloletého dieťaťa proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 30. júna 2025 sp. zn. 12CoP/18/2025, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) doplniacim rozsudkom zo dňa 08. novembra 2024 sp. zn. 7P/103/2021 zmenil svoj rozsudok zo dňa 04. decembra 2020 č.k. 11P/47/2020-43 tak, že styk starej matky P. S. s maloletým L. S. upravil tak, že stará matka je oprávnená sa s maloletým dieťaťom stykať každý párnny týždeň v sobotu od 13:00 hodiny do 15:00 hodiny v priestoroch vnútorného detského ihriska LULU Land v Štúrove za prítomnosti matky. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Týmto rozsudkom súd prvej inštancie doplnil podľa § 225 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) svoj rozsudok zo dňa 02. mája 2022, ktorým zamietol návrh matky maloletého dieťaťa na zrušenie styku starej matky s maloletým dieťaťom.

2. Na odôvodnenie rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že podľa správy ÚPSVaR zo šetrenia pomerov stará matka realizuje styk s maloletým dieťaťom vždy v sobotu spolu s otcom maloletého dieťaťa. Pri každom styku odovzdajú maloletému balíček ovocia a sladkostí. Maloletý vždy sám ukončí styk skôr. Matka je počas realizácie styku prítomná na ihrisku. Otec sa s maloletým počas styku hrajú

na schovávačku a starí rodičia sedia na lavičke a sledujú maloletého. Kolízny opatrovník vykonal pohovor s malolekým dieťaťom. Počas pohovoru maloleký pristúpil k počítaču kolízneho opatrovníka a začal diktovať svoju výpoveď. Povedal, že nechce odísť s otcom ani s babkou, nemá ich rád a má rád iba mamu. Otca a babku nechce vidieť, lebo stále ich nahlásia a tiež preto, že nemá čas na učenie. Bola vykonaná spoločná poradensko-psychologická intervencia s malolekým dieťaťom spolu s jeho starou matkou, bez prítomnosti matky aj otca. Maloleký pôsobil spočiatku intervencie pokojne, bez prejavov strachu a nervozity. Pôsoobil navonok spontánne, zaujímal sa o predmety v miestnosti, predovšetkým o hračky a maľované obrázky. V prvej polovici spoločného stretnutia maloleký štandardne komunikoval so svojou starou matkou. Približne od druhej polovice spoločného stretnutia sa u malolekého prejavila zvýšená tenzia a nervozita, čo sa prejavovalo vo zvýšenom hlase a neskôr až v krikú ku starej matke. Maloleký v komunikácii neverbálne aj verbálne vyjadroval svoje negatívne postoje k svojej starej matke a aj k svojmu otcovi. Vyjadroval obavy, že ho stará matka aj s otcom chcú zobrat' od jeho matky. Prezentoval svoju nevôľu stretávať sa so svojou starou matkou a so svojím otcom. Na konci konzultácie sa maloleký vyjadril, že ďalšiu spoločnú konzultáciu so svojou starou matkou už absolvovať nechce. Zo záveru správy z intervencie vyplýva, že citové a vzťahové väzby malolekého k jeho starej matke nemožno hodnotiť ako pozitívne. U starej matky bola však intenzívna snaha o zlepšovanie vzájomných vzťahov s malolekým dieťaťom, ako aj záujem o neho. Súd dospel k záveru, že je v záujme malolekého, aby bol upravený styk starej matky s ním, aby sa medzi nimi naďalej prehlbovali citové väzby, keďže stará matka je prirodzene blízkou osobou malolekého dieťaťa a mimosúdne by tento styk neprebíhal. Dieťa má právo na zachovanie vzťahu k obidvom rodičom aj starým rodičom. Zo správy z Referátu poradensko-psychologických služieb vyplýva, že nie sú vzťahové väzby medzi malolekým a starou matkou jednoznačne pozitívne, ale počas spoločnej poradensko-psychologickej intervencie so starou matkou maloleký pôsobil pokojne, bez prejavov strachu alebo nervozity, aj štandardne komunikoval so starou matkou a nervozita sa u neho začala prejavovať až neskôr, v druhej polovici stretnutia. Je preto potrebné, aby bol styk starej matky s malolekým upravený, keďže aj doteraz pravidelne prebiehal, avšak aby bol upravený v inom čase, ako styk s otcom, a to každý párný týždeň v sobotu od 13:00 hod. do 15:00 hod., nie však pred rodinným domom matky, kde sú vystavení rôznym neuhom počasia (horúčava, dážď, sneh, vietor), ale vo vnútornom detskom ihrisku LULU Land v Štúrove, pričom by tento styk ešte prebiehal za prítomnosti matky, keďže maloleký v nej vidí istotu a oporu, ako aj vzhľadom na nie celkom pozitívny vzťah malolekého k starej matke tak, ako to vyplýva zo správy Referátu poradensko-psychologických služieb.

3. Na odvolanie matky malolekého dieťaťa Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“) doplniaci rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov na ňu nemá právo.

4. Svoje rozhodnutie odôvodnil odvolací súd tým, že je nepochybne v záujme dieťaťa, aby udržiavalo rodinné zväzky i s príbuznými a nebolo od nich odtrhnuté, pričom dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov, i so starými rodičmi a prejavovať svoje city slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku napr. zo strany rodiča. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplynulo, že vzťahové väzby medzi malolekým a starou matkou nie sú jednoznačne pozitívne, ale počas spoločnej poradensko-psychologickej intervencie so starou matkou maloleký pôsobil pokojne, bez prejavov strachu alebo nervozity, aj štandardne komunikoval so starou matkou a nervozita sa u neho začala prejavovať až neskôr, v druhej polovici stretnutia. Podľa odvolacieho súdu napriek preukázaným konfliktným situáciám medzi starou matkou a matkou, ktoré sprevádzajú styk starej matky s malolekým, nemožno rezignovať na rozvíjanie vzťahov malolekého so starou matkou. Maloleký má ku svojej starej matke vytvorený vzťah, hoci nie je najlepší, avšak je v jeho záujme tento vzťah podporovať aj naďalej. Matka má malolekého pripravovať na styk a skutočnosť, že maloleký starú matku odmieta, môže byť dôsledkom vzťahov medzi matkou a starou matkou. Nebolo preukázané, že by sa stará matka nevedela o malolekého postarať v zmysle styku upraveného zo strany súdu prvej inštancie. Maloleký je už vo veku, kedy nepotrebuje dohľad tak ako dieťa v nižšom veku a tvrdenia matky o traumatizovaní dieťaťa boli nepodložené. Pokiaľ matka a stará matka eliminujú verbálne útoky a dokážu sa k sebe správať s rešpektom, aj maloleké dieťa dokáže styk so starou matkou tráviť tak, aby ho netraumatizoval, tešil sa a rozvíjal zdravý vzťah aj so starou matkou.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala matka maloletého (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, ktoré odôvodnila podľa § 420 písm. f) CSP tým, že súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili uskutočňovanie procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhla rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

6. Dovolateľka poukázala na to, že voči doplniacemu rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie z dôvodu, že súd nezistil skutočný stav veci a na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým záverom. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že vzťah medzi maloletým dieťaťom a starou matkou je vážne narušený a maloleté dieťa nemá žiadny záujem s ňou tráviť čas. To vyplynulo aj zo správy z poradensko-psychologického procesu zo dňa 17. 09. 2024, podľa ktorej približne od druhej polovice spoločného stretnutia v prejavoch maloletého registrovali zvyšujúcu sa tenziu a nervozitu, čo sa prejavovalo vo zvýšenom hlase, neskôr až v kriku ku starej matke; dieťa v komunikácii neverbálne aj verbálne vyjadrovalo svoje negatívne postoje ku starej matke a k svojmu otcovi; maloletý následne prezentoval svoju nevládu stretávať sa so svojou starou matkou a so svojím otcom. Zo správy z vykonaného pohovoru s maloletým dieťaťom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zase vyplýva, že maloletý sa postavil zo stoličky, pristúpil k počítaču kolízneho opatrovníka a začal diktovať svoju výpoveď: nechcem odísť s otcom ani s babkou, nemám ich rád, nechcem ich vidieť. Tieto námietky odvolací súd vôbec neriešil a zvolil obdobnú argumentáciu ako prvoinštančný súd, ktorá je však v rozpore s vykonaným dokazovaním a skutočným stavom veci. Odvolací súd nezohľadnil ani tvrdenia matky, podľa ktorých sa táto sama viackrát vyjadrila, že sa nevie postarať o maloleté dieťa z dôvodu, že je už staršia, ako aj z dôvodu, že sa musí starať o svojho chorého manžela. Keďže odvolací súd neprihliadol na uvedené skutočnosti a nedostatočne sa s nimi vo svojom rozhodnutí vysporiadal, nesprávnym procesným postupom matke maloletého znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace práva.

7. K dovolaniu matky maloletého sa vyjadril jeho kolízny opatrovník, ktorý uviedol, že sa pridrižiava svojich doterajších vyjadrení, správ a návrhov v predmetnej veci.

8. V priebehu dovolacieho konania matka maloletého uviedla, že na podklade doplnacieho rozsudku súdu prvej inštancie bolo vedené konanie o výkon rozhodnutia. Stará matka tam uviedla, že netrvá na svojom návrhu na začatie konania o výkon rozhodnutia. Konanie tak bolo zastavené.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

10. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. V posudzovanom prípade matka maloletého vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f) CSP. Tvrdí, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní nezohľadnil skutočnosti, že maloletý styk so starou matkou odmieta a táto sa nevie o maloletého postarať. Odvolací súd tak nezistil skutočný stav veci a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým záverom.

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv,

ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces. Takýto nesprávny procesný postup súdu môže spočívať predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

14. Dovolací súd nie je súdom skutkovým, je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení súdov nižších inštancií, a dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. K porušeniu práva na spravodlivý proces však môže dôjsť aj rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní a to tak v procese vykonávania dôkazov, ako aj v procese ich hodnotenia. Dovolací súd preto nie je viazaný takou interpretáciou dôkazu súdmi nižších inštancií, ktorá by v sebe obsahovala ničím nepodloženú účelovo vytvorenú domnienku a môže reagovať na zjavný, ničím neodôvodnený, a preto arbitrárny skutkový omyl (III. ÚS 104/2022). Preskúmanie logickej, funkčnej a teleologickej konzistentnosti hodnotenia dôkazov je súčasťou posudzovania práva na spravodlivý proces. V tomto kontexte je teda hodnotenie dôkazov súdmi nižších inštancií preskúmateľné dovolacím súdom.

15. Podstatou dovolacieho prieskumu však nie je prehodnocovanie skutkového stavu dovolacím súdom, ale kontrola postupu súdov nižších inštancií pri procese jeho zisťovania a vyhodnocovania. Otázka, či súd pri zisťovaní skutkového stavu rešpektoval ústavno-procesné zásady (zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov, uvalenie excesívneho dôkazného bremena a pod.) je otázkou procesnoprávnou, ktorá môže byť prezentovaná dovolaciemu súdu v podanom dovolaní ako prípustný dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP.

16. V preskúmvanej veci dovolací súd nezistil, že by odvolací súd niektorým z uvedených spôsobov zasiahol do práva matky maloletého na spravodlivý proces.

17. Rovnaké námietky ako v dovolaní uplatnila matka maloletého už vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd primerane a zrozumiteľne vysvetlil, prečo sa s nimi nestotožnil a akými úvahami sa riadil pri hodnotení dôkazných prostriedkov jednotlivo aj v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 ods. 1 CSP).

18. Z odôvodnení rozhodnutí oboch súdov nižšej inštancie vyplýva, že súdy pri formulovaní svojho záveru o úprave styku maloletého so starou matkou vychádzali zo skutočnosti, že stará matka doposiaľ realizuje styk s maloletým dieťaťom vždy v sobotu, a to spolu s otcom maloletého dieťaťa. Matka je počas realizácie styku prítomná na ihrisku, otec sa s maloletým počas styku hrá na schovávačku a starí rodičia sedia na lavičke a sledujú maloletého. Súdy zohľadnili závery správy Referátu poradensko-psychologických služieb z 17. 09. 2024 o spoločnej poradensko-psychologickej intervencii vykonanej s maloletým a jeho starou matkou. Pri tejto intervencii maloletý bol spočiatku pokojný, bez prejavov strachu a nervozity. Pôsobil navonok spontánne, zaujímal sa o predmety v miestnosti, predovšetkým o hračky a maľované obrázky. V prvej polovici spoločného stretnutia maloletý štandardne komunikoval so svojou starou matkou. Až od druhej polovice spoločného stretnutia sa u maloletého prejavila zvýšená tenzia a nervozita, čo sa prejavovalo vo zvýšenom hlase a neskôr až v krike ku starej matke a maloletý začal verbálne vyjadrovať svoje negatívne postoje k svojej starej matke. Podľa dovolacieho súdu skutočnosť, že maloletý starú matku odmieta, môže byť dôsledkom vzťahov medzi matkou a starou matkou. U starej matky bola intenzívna snaha o zlepšovanie vzájomných vzťahov s maloletým dieťaťom, ako aj záujem o neho. Nebolo preukázané, že by sa stará matka nevedela o maloletého postarať v zmysle

styku upraveného zo strany súdu prvej inštancie. Súdny preto dospeli k záveru, že je v záujme maloletého, aby bol upravený styk starej matky s ním, aby sa medzi nimi naďalej prehlbovali citové väzby, keďže stará matka je prirodzene blízkou osobou maloletého dieťaťa a mimosúdne by tento styk neprebíhal.

19. Podľa dovolacieho súdu vyhodnotenie dokazovania súdmi nižších inštancií bolo v súlade so zásadami formálnej logiky, pričom výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť nimi zistené. Súdy riadne zistili skutočný stav veci a z odôvodnenia ich rozhodnutí je zrejmé, že za primárne hľadisko svojho rozhodovania vzali kritérium „najlepšieho záujmu maloletého“, pričom ho videli v zachovaní a prehlbovaní vzťahu maloletého dieťaťa s jeho starou matkou ako osobou jemu blízkou. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je možné v žiadnom prípade označiť ako neodôvodnené, arbitrárne, či nezohľadňujúce skutočný stav veci.

20. Na týchto záveroch nič nemení ani skutočnosť, že stará matka vzala späť svoj návrh na začatie konania o výkon rozhodnutia o úprave styku s maloletým (doplňacieho rozsudku súdu prvej inštancie). Táto skutočnosť, ktorá nastala po vydaní napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, nijako nepreukazuje dôvodnosť dovolania matky maloletého.

21. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie matky v tejto časti procesne neprípustné, čo je dôvodom na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

22. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.